

Virtuaalikylä-portaalin käyttö virtuaalisena oppimisympäristönä Lapin ammattiopistolla

Loppuraportti

TVTO0102 Projektityö I

Tieto- ja viestintäteknikka opetuksessa ja oppimisessa, perusopinnot

Erkki Siiskonen 0314055

Hanna Wallenius 0113382

Kasvatustieteiden tiedekunta

Jaana Virtanen

kevät 2013

SISÄLLYS

1 Tausta	3
1.1 Toteuttajatahot	4
1.2 Projektin tavoitteet	4
1.3 Kohderyhmä	4
1.4 Kokemukset, taidot, osaaminen & aihealue	5
2 Toimintatapojen pedagoginen perustelu	5
2.1 Mielekäs oppiminen	5
2.2 Mielekkään oppimisen kriteerit	6
2.3 Sulautuva opetus	9
3 Projektin etenemisen kuvaus	11
3.1 Toteutuiko projektisuunnitelma?	13
4 Projektin lopputuotos	13
5 Projektin opit	14
5.1 Antoisaa ja onnistunutta	14
5.2 Parannettavaa	14

LÄHTEET

1 Tausta

Lapin yliopiston kasvatustieteiden tiedekunnan järjestämällä Projektityö I-kurssilla toteutettavaa projektia varten mietimme aihetta, joka kiinnostaisi meitä molempia, jotta projektityön tekeminen tuntuisi mielekkäältä. Päätimme valita aiheeksi lähiseutumme luonnonyrtit, koska olemme molemmat innokkaita luonnossa liikkujia ja luonnonyrttien käyttö ravinnoksi on aihe, josta mielellämme oppisimme lisää.

Yhteistyökumppaniksi saimme Lapin ammattiopiston (LAO) luonto- ja ympäristöalan opetushenkilökuntaa Rovaniemen Metsäruusuntien toimipisteestä. Metsäruusunttiellä on opetustilojen lisäksi opetusmaatila sekä puutarhamyymälä (www.lao.fi) ja Metsäruusuntien koulutila on mukana Virtuaalikylä-portaalissa (<http://www.virtuaali.info/>).

Virtuaalikylä on valtakunnallinen luonnonvara- ja ympäristöalan oppilaitosten verkosto, josta löytyvät kaikki opetusmaatilat, -puutarhat ja -tallit. Virtuaalikylää käytetään alan oppilaitoksissa opetuksen tukena ja se on avoin kaikille verkon käyttäjille. (Tauriainen 2010, 5-6.) Opetushallituksen teettämässä selvityksessä (Tauriainen 2010) mainitaan, että Virtuaalikylän kehittämisellä on laaja koulutuspoliittinen tuki, koska se on kirjattu osaksi luonnonvara- ja ympäristöalan koulutusstrategioiden tavoitteita (Tauriainen 2010, 73). Opetushallitus on rahoittanut Virtuaalikylää useissa eri hankkeissa. Rahoitukseen osallistuu myös alan oppilaitosten verkosto tuottamalla sivustoa. Virtuaalikylästä kokonaisuutena ja sen koordinoinnista vastaa Hämeen ammatti-instituutti Mustiala. (Virtuaalikylä/tekijät.) Mustiala järjesti kymmenen koulutustilaisuutta eri koulutiloilla Virtuaalikylän käytöstä kuluvan lukuvuoden aikana (Virtuaalikylä/blogi). Virtuaalikylä on verkko-oppimisympäristö, jossa kaikilla Suomen luonto- ja ympäristöalaan kuuluvilla koulutiloilla on oma sivusto. Sivustollensa koulutilat voivat tuottaa sisältöä kuten tekstidokumentteja, kuvia ja videoita. (Tauriainen 2010, 73-74). Lapin ammattiopistolla haluttiin lisätä Virtuaalikylän käyttöä opetuksessa ja projektikurssimme sattuihin sopivasti samaan aikaan valtakunnallisen Virtuaalikylä-koulutusturneen kanssa, sillä Metsäruusunttiellä koulutuspäivä pidettiin 12.3.2013.

Yhteistyötahon löydyttyä ja projektitehtävän selkiytyttyä katsoimme aiheelliseksi muuttaa projektin nimeä projektia paremmin kuvaavaksi.

1.1 Toteuttajatahot

Metsäruusuntien opetushenkilökunnasta projektiin osallistui kaksi opettajaa, luonto- ja ympäristöalan opettaja Sari Sova sekä puutarha-alan opettaja Osmo Häkkinen. Sovan vastuulla oli opiskelijoiden ohjaaminen ja Virtuaalikylässä julkaistavien tietokorttien sisällön oikeellisuus. Häkkisen vastuualueena oli Virtuaalikylä ja hän osallistui myös Virtuaalikylä-koulutuspäivään. Häneltä saimme ohjeita Virtuaalikylän käyttöön. Me kaksi, Erkki ja Hanna, tutustuimme Virtuaalikylään ja toimimme tutoreina opiskelijoille koulutuspäivänä. Tehtäviimme kuului myös raporttien kirjoittaminen projektityö-kurssia varten. Projektiin vaikutti myös Virtuaalikylä-koulutuspäivän vetäjä hankeassistentti Annika Muurinaho Hämeen ammatti-instituutista Mustialasta. Hän kertoi yleisesti Virtuaalikylästä, sen käytöstä ja taustasta koulutuspäivänä. Häneltä saimme vinkkejä Virtuaalikylää koskevasta kirjallisuudesta.

1.2 Projektin tavoitteet

Projektin tavoitteena oli tutustuttaa LAO: n opiskelijoista koostuva viiden hengen ryhmä sekä opettaja Osmo Häkkinen Virtuaalikylän käyttöön ja tuottaa sisältöä tietokorttien ja valokuvien muodossa LAO: n sivustolle Virtuaalikylään. Tietokorteiksi Virtuaalikylässä kutsutaan lyhyehkön ja informatiivisen tekstin ja usein kuvan yhdistelmää. Sisällön suunnitteluun osallistuivat kaikki tahot kuitenkin niin, että opiskelijoille jäi aktiivinen rooli tietokorttien sisällön ideoinnissa ja rajaamisessa. Tietokorttien sisällön tekemisestä oli tavoitteena saada aikaan mielekäs, aktiivinen, itsenäinen ja vuorovaikutteinen oppimisprosessi opiskelijoille. Oppimisprosessin tarkoituksena oli saada opiskelijat käsittelemään ja jäsentämään aiemmin oppimaansa tietoa uudella tavalla, huomioiden Virtuaalikylän kohderyhmä ja tietokorttien lukijat.

1.3 Kohderyhmä

Projektin pääasiallinen kohderyhmä oli viisi opiskelijaa Lapin ammattiopistosta luonto- ja ympäristöalalta. He olivat aloittaneet opintonsa luonnonvaratuottajiksi syksyllä 2012. Ainakin osalla opiskelijoista oli takanaan jo yksi tai useampi koulutus. Opiskelijat tuntuivat tulevan hyvin toimeen keskenään ja olevan motivoituneita opiskelemaan valitsemaansa alaa. Opiskelijat pohtivat oma-aloitteisesti syitä hyvälle ilmapiirilleen ja arvelivat sen johtuvan juuri siitä, että ”he eivät ole suoraan peruskoulusta tulleita” ja myös sen, että he ovat niin innostuneita opiskelustaan ja siihen liittyvistä

asioista.

Projektissa valmistuvat tuotokset, eli luonnonyrtti-aiheiset tietokortit LAO:n sivustolla Virtuaalikylässä, laajentavat projektin kohderyhmää kaikkiin luonto- ja ympäristöalan opiskelijoihin ja alasta kiinnostuneisiin harrastajiin, koska tietokortit ovat kaikkien Virtuaalikylä-portaalissa vierailevien luettavissa.

1.4 Kokemukset, taidot, osaaminen & aihealue

Vaadittavat tiedot, taidot ja osaaminen liittyivät tietotekniikkaan Virtuaalikylän käytön osalta sekä luonto- ja ympäristöalaan tietokorttien sisällön osalta. Virtuaalikylä-koulutuspäivän aikana oli tarkoitus kehittää sellaisia tietoteknisiä taitoja, joita Virtuaalikylän käyttö oppimisympäristönä edellyttää. Opiskelijat pohtivat ja jäsentelivät aiemmin oppimaansa tietoa yrteistä uudelta kannalta ottaessaan huomioon Virtuaalikylän kohderyhmän ja sen, että tietokortit tulevat kaikkien luettavaksi.

2 Toimintatapojen pedagoginen perustelu

Pohdimme projektimme pohjalta sitä, miten virtuaalikylä voi palvella luonto- ja ympäristöalan opiskelijoiden oppimista. Keskityimme virtuaalikylän käyttämisessä sen aktiivisempaan puoleen eli siihen, että opiskelijat tuottavat itse materiaalia Virtuaalikylään. Jätämme vähemmälle huomiolle itseopiskelun virtuaalikylän kautta sekä opinnäytetöiden julkaisemisen.

2.1 Mielekäs oppiminen

Projektimme pedagogisia perusteluja olemme arvioineet mielekkään oppimisen pohjalta. Olemme pyrkineet edesauttamaan sellaisen oppimisprosessin syntymistä, mikä edellyttää opiskelijoilta aktiivisuutta, intentionaalisuutta, konstruktivisuutta ja kollaboratiivisuutta. Nämä vastaavat David Jonassenin (1995) mielekkään oppimisen kriteerejä. Josep D. Novak (1998) kehitti mielekkään oppimisen David Ausubelin konstruktivisen teorian pohjalta. Hänen mukaansa opimme vain asioita, jotka voimme jollakin tavoin assosoida aikaisemman tiedon kanssa. Hän painottaa mielekkäässä oppimisessa hierarkisten käsitejärjestelmien merkitystä (Novak 1998, 49.) Mielekkääseen oppimiseen liittyvä konstruktivisuuden ja kollaboratiivisuuden takia tarkastelemme projektia tarkemmin sosiokonstruktivisen ja lisäksi yhteisöllisen opettamisen ja oppimisen valossa.

oppimisen valossa. Kummatkin teoriat ovat lähellä mielekästä oppimista.

Konstruktivisen oppimiskäsityksen mukaan oppijan uudet oivallukset rakentuvat aiempien tietojen päälle (Kalliala & Toikkala 2012, 14). Samalla oppijan aiemmat tiedot vaikuttavat opittaviin asioihin. Vuorovaikutuksen tarkoituksena oppimisessa on assimilaation aikaansaaminen. Tämä tarkoittaa sitä, että mikäli vanha tieto on ristiriidassa uuden tiedon kanssa, oppija kykenee assimilaation avulla poisoppimaan vanhan tiedon. Tämä on työläämpää kuin akkomodaatio, jossa ristiriitaiset tiedot pysyvät erillisinä, mikä huonontaa uuden tiedon omaksumista. Työläämpi assimilaatio edellyttää usein tukea, mitä vuorovaikutus suo. (Kalliala & Toikkala 2012, 14.) Vuorovaikutuksen myötä voimme puhua konstruktivisen oppimiskäsityksen lisäksi tarkemmin sosiokonstruktivisesta oppimiskäsityksestä (Kalliala & Toikkala 2012). Sosiokonstruktivista toimintaa vastasi projektissamme erityisesti Virtuaalikylän koulutuspäivä, jossa opiskelijat yhteistyössä opettelivat uutta tietoa ja taitoa Virtuaalikylän käyttämisestä työstämällä samalla yrteihin liittyvää julkaisua, missä yrtit vastasivat opiskelijoiden aiempaa tietämystä.

Yhteisöllinen opettaminen ja oppiminen (collaborative learning) näkyvät projektissa, koska opiskelijat olivat projektin toteutuksessa lähes kaikessa mukana suunnittelusta lähtien. Kyse on ryhmätyöskentelystä, jossa kaikki vastaavat oppimisen organisoinnista, toimintatavoista ja tuloksista. Ryhmäopiskelua tuetaan avoimella vuorovaikutuksella ja jaetulla vastuulla. Kyse on lähestymistavasta, jossa opettaja toimii yhdenvertaisena opiskelijoiden kanssa. Opettaja on myös oppija omine oppimistavoitteineen. Jokaisella on myös annettavanaan omat vahvuutensa ja panoksensa oppimisprosessin hyväksi. Vuorovaikutuksen ja tietojen yhdistämisen tuloksena oppimistulokset ovat suurempia kuin yksinään saavutettavat. (Kalliala & Toikkala 2012, 13.) Virtuaalikylän koulutuspäivänä opettaja Osmo Häkkinen opetteli projektissamme tasavertaisena jäsenenä Virtuaalikylän käyttöä. Suunnittelun lisäksi opiskelijat saivat vastuuta erityisesti yrteistä julkaistavien tietokorttien tekemisestä. He vastasivat tietokorttien visuaalisesta ilmeestä sekä tiedon keruusta.

2.2 Mielekkään oppimisen kriteerit

David Jonassen (1995) määrittelee mielekkäälle oppimiselle seitsemän kriteeriä:

1) Jonassen (1995) määritteli aktiivisuuden kriteerin siten, että opiskelija työskentelee itse aktiivisesti käsitellen uutta tietoa, jolloin hän pystyy oman kokemuksensa pohjalta oppimaan yhä

syvemmin. Oman aktiivisuuden myötä tulee myös oma vastuu oppimisestaan (Ruokamo &

Pohjolainen 1999).

Projektissamme opiskelijat työskentelivät aktiivisesti sen kaikissa vaiheissa. He kantoivat vastuuta oppimisestaan materiaalin keräämisen aikana, jolloin he lisäksi käsittelevät itsenäisesti oppimisen kohdetta eli yrtejä ja muokkaavat tätä koskevan materiaalin julkaistavaan sekä yhteisesti sovitun tavoitteen mukaiseen muotoon. Tekstin käsittely ja muokkaus sekä tiedon haku, auttavat opiskelijaa samalla jäsentämään ja syventämään tietoaan. Virtuaalikylän käytön opettelussa jokaisella oli tietokone käytettävänä ja jokainen opiskelija sai tehdä kaikki työvaiheet.

2) Jonassenin (1995) konstruktivisuuden kriteeriin kuuluu, että opiskelija yhdistää aikaisempaa tietoaan uuteen tietoon pyrkien samalla käsittelemään ristiriidassa olevan tiedon ja muokkaamaan lopulta tästä uutta tietoa. Näin uusi tieto samalla jäsentää ja kehittää aikaisempaa tietoa. (Jonassen 1995.)

Projektimme tuki konstruktivista oppimista. Tieto yrteistä pohjautui aikaisempaan tietoon, joka jäsenyi uudeksi tiedoksi uudessa kontekstissa eli julkaistuna virtuaalikylässä. Vanhan tiedon pohjalta opiskelija oppi samalla omaksumaan tv-t-sovelluksen, kehittämään sosiaalisia vuorovaikutustaitoja ja verkkojulkaisemiseen liittyviä taitoja. Uusi konteksti julkaisemiseen auttoi opiskelijoita samalla jäsentämään aikaisempaan tietoaan yrteistä.

3) Kollaboratiivisuuden kriteeri täyttyy, kun opiskelijat toimivat yhdessä hyödyntäen toistensa taitoja ja tietoja havainnoinnin ja mallioppimisen avulla. Lisäksi heidän antaessa toisilleen tukea ja palautetta. (Jonassen 1995.)

Luonnonvaratuottajat käsittelevät yhdessä tehtävän tavoitetta ja keskustelivat siitä, millaisia tietoja yrteistä tietokortteihin tulisi tulla nähtäväksi. Itsenäisen materiaalin keruun jälkeen opiskelijat yhdistivät tietojaan virtuaalikylän koulutuspäivänä. He opastivat toisiaan lähdemerkinnöissä ja virtuaalikylän käytössä. Yhteistä keskustelua käytiin yrteistä senkin suhteen, että miten ne tulisi jaotella ja jäsentellä, jotta ne olisivat virtuaalikylässä selkeästi esillä.

4) Intentionaalisuus tarkoittaa Jonassenilla (1995) sitä, että opiskelijat asettavat oppimiselleen kognitiivisia tavoitteita, joita he pyrkivät aktiivisella toimintansa kohdentamisella tavoittamaan.

saavuttamisesta ja kehittää hänen taitoaan ohjata omaa oppimistaan. (Jonassen 1995.)

Projektissa opiskelijat olivat itse vastuussa omista kognitiivisista tavoitteistaan. Heille ulkoapäin tulleet tavoitteet olivat konkreettisia opiskelutehtävän täyttämiseen liittyviä tavoitteita. Itse oppiminen jäi kuitenkin viimekädessä opiskelijan oman kognitiivisen tavoitteen ja oman aktiivisen toiminnan varaan, vaikkakin konkreettinen opiskelutehtävän tavoite olisikin tukenut oppimista. Samoin Virtuaalikylän opetuksen yhteydessä opiskelijoiden oppimista tuettiin aktiivisesti, mutta syvempi oppiminen jäi kuitenkin oppilaan itsensä harteille.

5) Kontekstuaalisuuden kriteeri täyttyy Jonassenin (1995) mielestä, kun opiskelijat opiskelevat mahdollisimman autenttisissa tilanteissa. Oppimistehtävät tulevat olla hänen mukaansa todelliseen elämään kuuluvia tai muuten todellista elämää vastaavia simuloinnin avulla ja ongelmalähtöisen oppimisenäkökulman mukaisesti. (Jonassen 1995.)

Virtuaalikylässä tapahtuva julkaisutyö vastaa työelämän haasteita, etenkin yrittäjyyden osalta. Julkaisemiseen liittyvät taidot sekä tietotekniset taidot tulevat työelämässä tarpeeseen etenkin markkinointiin ja yrittäjyyteen liittyen.

6) Jonassen määrittelee reflektiivisyyden kriteeriään siten, että opiskelijoiden tulee ilmaista ajatuksiaan pohtien ja reflektoiden omaa oppimistaan ja johtopäätöksiään. Heitä on ohjattava reflektiivistä ajattelua silmällä pitäen niin että opiskelija voi tarkastella käsitteitä, vertailla niitä ja yhdistää niitä uudella tavalla. (Jonassen 1995.) Virtuaalisessa oppimisympäristössä opiskelija voi esittää toisille oppimistehtävään liittyen oman toimintansa syitä ja valintoja sekä perustella niitä (Nevgi & Tirri 2003).

Luonnonvaratuottajien oppimisprosessiin sisältyi reflektiivisyyttä projektin suunnittelussa, johon he vaikuttivat oman tietämyksensä pohjalta. Virtuaalikylän aineistoa luodessa he käsitelivät oppimaansa tietoa ja sitä miten se pitäisi julkaista. He keskustelivat aiheesta keskenään ja lopulta yhdistivät omaksumiaan käsitteitä uudella tavalla oman julkaistavan tekstin muodossa. Opettaja Sari Sova käsittelee vielä julkaistavat tekstit Virtuaalikylän tietokorteista ja antoi oppilaille palautetta näistä. Lisäksi hänen mukaansa aiheeseen voitaisiin vielä myöhemmin palata, jolloin oppilaat voisivat kehittää julkaisua edelleen.

7) Keskusteleavuuden ja vuorovaikutteisuuden kriteeri edellyttää Jonassenin (1995) mukaan sitä, että

oppimisprosessi on sosiaalinen ja dialoginen. Opiskelijat muodostavat oppimisyhteisön, jossa he voivat hyötyä toistensa erilaisista taidoista ja ajatusten vaihdosta oppimisessaan. Hänen mukaansa teknologia mahdollistaa monipuolisen, sekä eriaikaisen että samanaikaisen vuorovaikutuksen opiskelussa. (Jonassen 1995.)

Opiskelijat keskustelivat yrittetekstien sisällöstä, siitä mitä tietoa yrteistä tietokortteihin kannattaa laittaa ja jättää pois lukijakunta huomioiden. Vuorovaikutus tuki oppimista yrteistä ja siitä, miten virtuaalikylää oli hyvä käyttää yrttien julkaisemiseen. Käsittelemme teknologian hyödyntämistä vuorovaikutuksessa lisää seuraavaksi sulautuvan opetuksen osalta.

Vuorovaikutuksessa toistensa kanssa opiskelijat päättävät yrittetekstien sisällöstä, siitä mitä tietoa yrteistä tietokortteihin kannattaa laittaa ja jättää pois julkaisun kohderyhmä huomioiden. Vuorovaikutus tukee oppimista yrteistä ja sitä, miten virtuaalikylässä voidaan tuottaa julkaisuja. Käsittelemme teknologian hyödyntämistä vuorovaikutuksessa lisää seuraavaksi sulautuvan opetuksen osalta.

2.3 Sulautuva opetus

Opetushallituksen teettämässä selvityksen (Tauriainen 2010) mukaan virtuaalikylän pedagoginen malli perustuu sulautettuun opetukseen (blended learning). Se tarkoittaa eri lähi- ja etäopetusmuotojen, teknologian ja didaktisten periaatteiden monipuolista integrointia eli yhteen sulautumista (Manninen ym. 2007, 90). Tauriaisen (2010) mukaan sulauttaminen virtuaalikylän kohdalla tarkoittaa sitä, että tietoa ja toimintaa yhdistetään eri opetusmetodein, jaetaan asiantuntijuutta, jäsennetään vanhaa tietoa sekä luodaan uutta. Tarkoitus on luoda yhteistyötä lisäävä ja osallistava oppimisympäristö opiskelijoiden kanssa (Tauriainen 2010).

Virtuaalikylän oppimiskäsitys on pohjautuu sosiokonstruktiiviseen teoriaan (Uusikylä & Atjonen 2007, 114-115). Siinä hyödynnetään tutkivan oppimisen menetelmiä mahdollistaen kuitenkin muitakin lähestymistapoja (Uusikylä & Atjonen 2007, 158-159).

Tauriaisen (2010) mukaan Virtuaalikylän rakenne edellyttää vuorovaikutuksen keskeisyyttä oppimisessa. Tiedon jäsentely tapahtuu opiskelijoiden muodostaen eri oppimisyhteisöjä luokkatovereista eri opiskeluvaiheessa oleviin opiskelijoihin ja mahdollisesti lisäksi eri

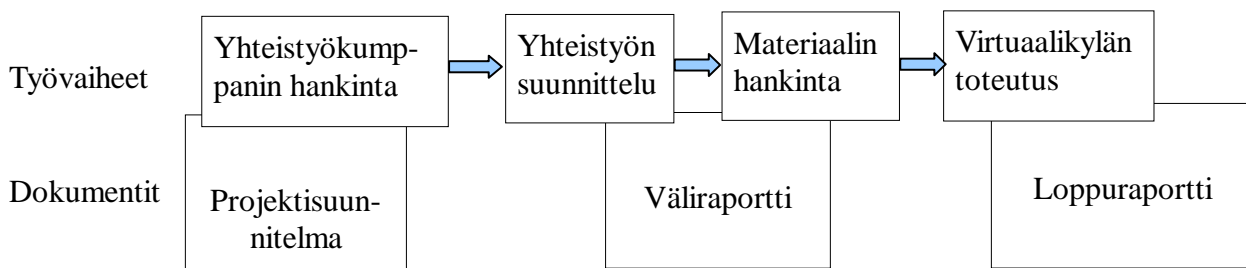
oppilaitoksissa toimivien opiskelijoiden kanssa (Tauriainen 2010). Voimme puhua hajautetun

asiantuntijuuden hyödyntämisestä (Uusikylä & Atjonen 2007, 148). Sosiaalinen vuorovaikutus ja hajautettu asiantuntijuus koskee myös oppilaitosten ulkopuolella toimivia virtuaalikylän hyödyntäjiä, kuten maaseutuyrittäjiä (Tauriainen 2010). Hajautetun asiantuntijuuden lisäksi voimme puhua virtuaalikylän kohdalla luontevasti myös vertaisoppimisesta kaikkien virtuaalikylän yhteydessä toimivien tahojen välillä (Räkköläinen & Stenvall 2008). Tietoverkkojen integroimisella pyritään samalla uudistamaan opetusta (Tauriainen 2010).

Joutsenvirran (2009) toteaa, että sulautuvan opetus merkitsee vuorovaikutusympäristöjen yhdistämistä uudeksi kokonaisuudeksi. Sulautuvaan opetukseen kuuluu kontaktiopetusta, lähitapaamisia sekä etäopiskelua. Kontaktiopetuksen ja verkko-opetuksen yhdistäminen voi rikastuttaa kurssin oppimisympäristöä, sillä kumpikin ympäristö antaa erilaisia mahdollisuuksia monipuolistaa kohtaamista. Kasvokkaisessa kohtaamisessa voidaan hyödyntää vuorovaikutuksen samanaikaisuutta. Nopea viestintä on hyväksi monimutkaisten asioiden ymmärtämisessä. Verkkovuorovaikutuksen asynkronisuus ja paikasta riippumattomuus antavat opiskelijalla aikaa ajatella, pohtia ja jäsentää tietoa tekstuaalisesti. Sulautuvassa opetuksessa pyritään hyödyntämään vuorovaikutusympäristöjen parhaat ominaisuudet. Sulautuvan opetuksen määritelmässä ei oteta kantaa opetuksen pedagogisiin tai didaktisiin ratkaisuihin eikä myöskään opetuksen laatuun. Lisäksi lähiopetusta ei sulautuvan opetuksen yhteydessä ole tarkemmin määritelty. (Joutsenvirta 2009, 46.)

Sulauttavassa opetuksessa verkko-oppimisympäristö on oleellinen osa kurssin vuorovaikutusympäristöä siten, että opetuksessa hyödynnetään opiskelijoiden vertaisvuorovaikutusta ja yhteistyötä. Aikaisemmin lähiopetuksessa toteutettu luento-opetus voidaan äänittää, videoida tai kirjoittaa verkkotekstiksi. Tätä verkkomateriaalia opiskelijat työstävät pienryhmissä. Opiskelijalla onkin aktiivinen rooli oppimisprosessissa opettajan keskittyessä opetuksen suunnitteluun ja ohjaukseen. (Joutsenvirta 2009, 55.)

Projektissa luonnonvaratuottajaopiskelijat hyödynsivät Virtuaalikylän julkaisussaan aikaisemmin opetuksessa käsiteltyä yritys-tietoa ja siellä tuotettua materiaalia. Lisäksi julkaisutyöhön liittyen opiskelijoilla oli mahdollisuus keskustella optimassa. Asynkronista vuorovaikutusta hyödynnettiin lisäksi Virtuaalikylän koulutuspäivänä. Opiskelijalla oli mahdollisuus reflektoida oppimaansa tuotuaan jäsentämänsä tekstin virtuaalisesti muiden nähtäväksi.

Ennen koulutuspäivää palaverasimme kahdesti Metsäruusuntiellä. Ensimmäisellä kerralla 12.2.2013 tapasimme opettaja Sari Sovan, jonka kanssa alustavasti sovimme käyttävämme tv-t-sovelluksena Virtuaalikylää. Virtuaalikylästä olimme saaneet vinkin jo sähköpostitse Metsäruusuntien projektipäälliköltä kysellessämme LAO:n kiinnostusta projektiyhteistyöhön. Tapaamisessa jäi vielä avoimeksi, ketä opiskelijoita projektiin lähtee mukaan.

Yhteydenpitovälineeksi osapuolten välille koko projektin ajaksi sovittiin sähköposti. Metsäruusun toimipisteen opettajat kokoontuivat tapaamisemme jälkeen, jolloin he päättivät kuinka osallistuisivat projektiin. Tämän jälkeen Sari Sova ilmoitti asiasta meille ja sovimme toisesta tapaamisesta.

Toisessa tapaamisessa 20.2.2013 oli Sovan lisäksi mukana opettaja Osmo Häkkinen ja kolme opiskelijaa. Tapaamisessa sovimme projektitehtävistä, vastuualueista, aikatauluista ja projektin viimeisestä lähitapaamisesta eli Virtuaalikylän koulutuspäivästä.

Tehtävistä sovimme, että kukin opiskelija kirjoittaa noin kymmenestä yrtistä lyhyehkön tekstin, joka Virtuaalikylä-koulutuspäivänä laitetaan LAO:n sivustolle Virtuaalikylään niin sanotun tietokortin muodossa. Opiskelijat ideoivat yhdessä opettajansa kanssa yrttitekstien sisältöä. Yhdessä sovimme tietokorttiin tulevan tietoa pohjoisen alueen yrttien ruokakäytöstä, kasvupaikoista ja näköislajeista. Jotta sisältö ei paisuisi liikaa ja toisaalta, koska tietokortit tulevat kaikkien sivustolla kävijöiden luettavaksi, hylkäsimme yrttien lääkekäytön. Työstään opiskelijat saavat yhden opintoviikon, kunhan Sova on ensin tarkastanut tietokorttien sisällön. Sovan tarkastettua sisällöt ja tekijänoikeudet, opettajat laittavat tietokortit julkisiksi Virtuaalikylään.

Meidän tehtäväksemme sovimme Virtuaalikylään tutustumisen ja tutoreina toimimisen Virtuaalikylän koulutuspäivänä. Osmo Häkkinen lähetti meille sähköpostitse ohjeet Virtuaalikylän käyttöön sekä tunnukset Virtuaalikylän hallintaan, jotta pääsisimme perehtymään tietokorttien sekä

kuva-albumien tekoon. Häkkinen kertoi Virtuaalikylä-koulutuspäivän olevan viikolla 11 ja lupasi ilmoittaa sähköpostitse tarkan päivämäärän, kunhan he saavat sen sovittua Mustialasta tulevan

kouluttajan kanssa.

Meidän ehdotuksesta Häkkinen avasi työtilan Optimaan opiskelijoille ja meille, mikäli ilmenee tarvetta keskustelulle.

Toisen tapaamisen jälkeen me ryhdyimme kirjoittamaan paranneltua projektisuunnitelmaa ja väliraporttia. Projektikurssiin kuuluva väliraporttitaaminen pidettiin 28.2.2013 Lapin yliopistolla. Ryhdyimme myös tutustumaan Virtuaalikylä-portaaliin.

Viikolla 10 oli molemmilla tahoilla talviloma. Lisäksi Sova oli lomalla vielä viikon 11.

Virtuaalikylän koulutuspäivä pidettiin 12.3.2013 Metsäruusuntien. Päivän aluksi kuultiin kuulumisia muilta paikkakunnilta sekä LAO: n edustajaa, joka kertoi toimipisteelle äskettäin myönnetystä kestävästä kehityksen sertifikaatista. Tämän jälkeen Annika Muurinaho esitteli Virtuaalikylä-portaalia ja erityisesti sitä, miten sitä on käytetty oppimisympäristönä. Yleisen esittelyn jälkeen aloitimme Virtuaalikylän toimintojen opetteluun. Opiskelijat sekä opettaja Osmo Häkkinen harjoittelivat Virtuaalikylän käyttöä tietokonehuoneissa kukin oman koneen ääressä. He lisäsivät LAO: n sivustolle tekemänsä tietokortit sekä aiemmin otettuja valokuvia Metsäruusuntien yleisötapahtumasta. Muurinaho ja me opastimme tarvittaessa.

Opiskelijat tarvitsivat opastusta tekstieditorin käytössä tekstien siirtämisessä koneelta tai muistitikulta tekstieditoriin ja tekstieditorin asetusten valitsemisessa tietokortteihin sopiviksi. Neuvoimme heitä myös lähdeviitteiden merkinnässä.

Meidän tutustumisemme Virtuaalikylään sujui hyvin. Tosin valokuvien linkittäminen Virtuaalikylässä albumista tietokorttiin aiheutti hieman hämmennystä. Saimme ongelman kuitenkin nopeasti selvitettyä Muurinahon avustuksella koulutuspäivänä. Oli lopulta hyvä, että meillä oli ollut kyseinen ongelma, koska sen vuoksi kuvien linkittäminen käytiin läpi huolella ja kaikkien tietoon tuli, miten välttää ongelmakohta.

Projektista tuli lyhytkestoinen ja siten aikataulullisesti melko tiivis, mutta se sopi molemmille

osapuolille. Me halusimme mielellämme saattaa projektin päätökseen projektityö-kurssin viimeiseen tapaamiseen 4.4.2013 mennessä muiden opiskelu- ja ansiotöiden takia, eikä LAO: n puolelta

ilmennyt tarvetta lisätapaamisille.

3.1 Toteutuiko projektisuunnitelma?

Projektisuunnitelman tavoite toteutui. Virtuaalikylä-koulutuspäivänä mukana olleet opiskelijat oppivat Virtuaalikylän tekstieditorin ja valokuva-albumien käytön. He myös olivat koonneet etukäteen sovittua informaatiota yrteistä tietokortteja varten. Alkuperäisen noin kymmenen yrtin sijaan kukin opiskelija oli kerännyt tietoa kuudesta yrtistä, mikä oli aivan sopiva määrä aikataulun kaikkienensa ja koulutuspäivänäkin ollessa melko tiukka. LAO: n sivustolla Virtuaalikylässä on projektin tuotoksena tietokortteja yrteistä sekä muutamia valokuvia albumissa.

Suunnitelmaan on kirjattu tavoitteeksi tehdä sisällön tuottamisesta Virtuaalikylään mielekäs opiskelijalähtöinen oppimisprosessi. Opiskelijat osallistuivatkin aktiivisesti ideointiin siitä, mitä tietoja yrteistä tietokortteihin kannattaisi laittaa. Koulutustilaisuudessa he pohtivat innokkaasti kuinka luokitella yrttietokortit sopiviksi kokonaisuuksiksi ja kuinka ne tulisi nimetä. He myös hieman reflektoivat toistensa tekemiä yrttitekstejä ja ainakin yksi tai kaksi heistä muokkasi tietokorttien ulkoasua yhtenäiseksi.

Tietokorttien sisällön paikkansapitävyys jäi aikataulun kireyden ja lomien vuoksi tarkastamatta ennen koulutuspäivää. Ainakin kolme, jollei kaikki, opiskelijaa sai yrttitekstinsä valmiiksi koulutuspäivää edeltävänä päivänä. Sova oli vielä lomalla tuon viikon. Tietokorteissa on kuitenkin lähteet merkittyinä ja ne sovittiin julkaistaviksi vasta sitten, kun Sova on ne tarkastanut.

Projektisuunnitelmaan kirjattu aikataulu ei pitänyt myöskään meidän osalta. Raportointien deadlinejen saavuttaminen ei onnistunut.

4 Projektin lopputuotos

Koulutuspäivänä LAO: n sivustolle Virtuaalikylä-portaaliin lisättiin Sovan ottamia valokuvia helmikuussa pidetystä yleisötapahtumasta (ks. [linkki <http://www.virtuaali.info/opetusmaatilat/albumi.php?tila_id=23>](http://www.virtuaali.info/opetusmaatilat/albumi.php?tila_id=23)). Sivustolle lisättiin myös

opiskelijoiden tekemiä luonnonyrttiaiheisia tietokortteja, jotka julkaistaan Sovan tarkastettua ne ensin. Oli puhetta, että opiskelijat lisäävät mahdollisesti itse ottamiaan valokuvia tietokortteihin

myöhemmin osana opiskeluaan.

Loppuraportin valmistuessa sivustolla on julkaistu kymmenen tietokorttia ruohovartisista yrteistä

(ks. [linkki](#)

<http://www.virtuaali.info/opetusmaatilat/index.php?tila_id=23&ohjemappi&kategoria_id=431>).

Lopputuotoksessa on onnistunutta se, että sivustolle saatiin heti asiapitoistakin sisältöä valokuvien lisäksi.

5 Projektin opit

5.1 Antoisaa ja onnistunutta

Projektin päätavoitteet julkaista tietokortit yrteistä sekä Virtuaalikylän haltuun ottaminen toteutuivat luonnonvaratuottajien osalta. Suunnitelma oli pääosin hyvä ja realistinen sekä aikataulun huomioon ottava. Tavoite oli selkeä ja näin hyvin saavutettavissa. Lähitapaamiset sujuivat hienosti ja vuorovaikutus oli hyvää ja miellyttävää.

5.2 Parannettavaa

Ensimmäisessä tapaamisessa luonnonvaratuottajien kanssa paikalla oli kolme opiskelijaa viidestä. Virtuaalikylän koulutuspäivänä paikalla oli neljä opiskelijaa. Olisi ollut parempi, jos kaikki olisivat päässeet kaikkiin tapaamisiin. Se olisi tehnyt ryhmätyöskentelyn vieläkin antoisammaksi, vaikka poissaoloille ei voinutkaan mitään. Lähitapaamiset ovat erittäin tärkeitä, jotta opiskelijan oppimisprosessi olisi onnistunut.

Optimaan käynnistetty keskustelufoorumi ei ollut juuri minkäänlaisessa käytössä. Tähän vaikutti se, että projekti oli niin lyhytkestoinen. Lisäksi keskustelun avaus Optimaan olisi ollut parempi tulla opettajien Sari Sovan tai Osmo Häkkisen johdosta, koska he tietävät yrteistä enemmän. Jatkoa ajatellen tämäkin sujuisi varmasti paremmin, jos keskustelisimme ja suunnittelisimme opettajien kanssa vielä enemmän siitä, miten projektin toteutamme. Ajan puute ja projektin käynnistäminen

lyhyellä varoitusajalla toi kuitenkin omat rajoituksensa suunnitteluun.

Luonnonvaratuottajaopiskelijat ryhtyivät projektiin lyhyellä varoitusajalla. Tämä saattoi vaikuttaa joidenkin opiskelijoiden kohdalla siten, että projekti tuntui jossakin määrin ylimääräiseltä lisäohjelmalta. Jatkossa projektin on saatava hautua kaikkien osapuolten mielissä jo hyvissä ajoin ennen projektin käynnistämistä.

Aikataulu oli haastava myös meille. Projektiraporttiemme työstäminen oli kuin suoraan Kai Ruuskan teoksesta *Projekti hallintaan* (Ruuska 2001, 180), jossa hän toteaa, että töiden takarajojen saavuttamisessa tulee lähes poikkeuksetta kiire joka projektissa. Raporttien kirjoittamiseen jäi meillä liian vähän aikaa ja toisaalta niiden työstäminen vei arvioitua kauemmin. Luultavasti paremmalla etukäteissuunnittelulla ja työnjaolla raporttien kirjoittamisen suhteen olisimme kyenneet käyttämään raportointiin varattua aikaa tehokkaammin.

LÄHTEET

Jonassen, David (1995). *Supporting communities of learners with technology: a vision for*

integrating technology with learning in school. Educational Technology 35 (4), 60-63. Teoksessa Nevgi, Anne & Kukkonen, Arja (2003). Hyvää verkko-opetusta etsimässä. Turku: Paino Salama Oy

Joutsenvirta, Taina & Kukkonen, Arja (2009). Sulautuva opetus. Helsinki: Gaudeamus Helsinki University Press Oy Yliopistokustannus, HYY Yhtymä

Kalliala, Eija & Toikkanen, Tarmo (2012) Sosiaalinen media opetuksessa. Helsinki: Finn Lectura

Manninen, J., Burman, A., Koivunen, A., Kuittinen, E., Luukannel, S., Passi, S. & Särkkä, H. 2007. Oppimista tukevat ympäristöt, Johdatus oppimisympäristöajatteluun. Teoksessa Tauriainen Susanna (2010). Opetusmaatilat, -puutarhat ja -tallit oppimisympäristöinä. Opetushallitus. Saatavilla www-muodossa: http://virtuaali.info/dokumentit/file/etusivu/vk_oppimisymparistona.pdf . (luettu 30.3.2013)

Nevgi, Anne & Kukkonen, Arjo (2003). Hyvää verkko-opetusta etsimässä. Turku: Paino Salama Oy.

Räkköläinen, M & Stenvall, K. 2008. Arvioi, opi ja kehity. Näyttötoiminnan laadunvarmennusta vertaisarvioinnilla. Teoksessa Tauriainen Susanna (2010). Opetusmaatilat, -puutarhat ja -tallit oppimisympäristöinä. Opetushallitus. Saatavilla www-muodossa: http://virtuaali.info/dokumentit/file/etusivu/vk_oppimisymparistona.pdf . (luettu 30.3.2013.)

Ruuska, Kai (2001) Projekti hallintaan. 4.painos. Jyväskylä: Gummerus.

Tauriainen, Susanna (2010). Opetusmaatilat, -puutarhat ja -tallit oppimisympäristöinä. Opetushallitus. Saatavilla www-muodossa: http://virtuaali.info/dokumentit/file/etusivu/vk_oppimisymparistona.pdf . (luettu 30.3.2013.)

Uusikylä, K. & Atjonen, P. 2005. Didaktiikan perusteet. Teoksessa Tauriainen, Susanna (2010). Opetusmaatilat, -puutarhat ja -tallit oppimisympäristöinä. Opetushallitus. Saatavilla www-muodossa: http://virtuaali.info/dokumentit/file/etusivu/vk_oppimisymparistona.pdf . (luettu 30.3.2013.)

Virtuaalikylyä/blogi: http://www.virtuaali.info/opetusmaatilat/?tila_id=1&blogit&wid=277&bid=1132 . (luettu 30.3.2013.)

Virtuaalikäly/tekijät. Saatavilla www-muodossa: <http://www.virtuaali.info/index.php?id=5> . (luettu 30.3.2013.)

Muuta kirjallisuutta:

Kiviniemi, Kari (2000) Johdatus verkkopedagogiikkaan, julkaisija: Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu, Art-Print Oy, Kokkola